บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 การศึกษาสถานภาพการผลิตกระต่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

4.1.1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาด้านข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 67.60) อยู่ในสถานภาพแต่งงานร้อยละ 91.20 และอยู่ในสถานภาพโสดร้อยละ 8.80 อายุเฉลี่ยของเกษตรกรคือ 43.50 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 63 ปี โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36 – 45 ปี รองลงมาคือร้อยละ 26.50 อยู่ในช่วงอายุ 46 – 55 ปี ร้อยละ 17.60 อยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี ร้อยละ 14.70 มีอายุมากกว่า 56 ปีขึ้นไป และร้อยละ 5.90 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี โดยกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมา คือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับอาชีวศึกษา และ ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 32.40, 26.50, 17.60, 14.70 และ 2.90 ตามลำดับ) เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกระต่ายเป็นอาชีพรองร้อยละ 82.40 ซึ่งส่วนใหญ่อาชีพหลักของเกษตรกรคืออาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ข้าวโพด ไร่ชา – กาแฟ หรือสวนผลไม้และปศุสัตว์อื่น ๆ และเลี้ยงกระต่ายเป็นอาชีพหลักเพียงร้อยละ 17.60 ดังตาราง 16

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 16 ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
เพศ		
- ชาย	11	67.60
- หญิง	23	32.40
เกณฑ์อายุ		
- ต่ำกว่า 25 ปี	2	5.20
- 26 – 35 ปี	6	17.60
- 36 – 45 ปี	12	35.30
- 46 – 55 ปี	9	26.50
- 56 ปีขึ้นไป	5	14.70
อายุเฉลี่ย 43.5 ปี		
สถานภาพ		
- โสด	3	8.80
- สมรส	31	91.20
การศึกษา		
- ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	2.90
- ประถมศึกษา	9	26.5
- มัธยมศึกษาตอนต้น	6	17.60
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	32.40
- อาชีวศึกษา	1	2.90
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	14.70
- สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.90
การเลี้ยงกระต่าย		
- เลี้ยงเป็นอาชีพหลัก	6	17.60
- เลี้ยงเป็นอาชีพรอง	28	82.40

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

4.1.2 วิธีการเลี้ยงและสภาพการเลี้ยงกระต่าย

จากตาราง 17 พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกระต่ายน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมามีประสบการณ์ในการเลี้ยง 2 – 3 ปีคิดเป็นร้อยละ 23.50 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงมากกว่า 3 ปีคิดเป็นร้อยละ 20.60 และมีประสบการณ์ในการเลี้ยง 1 – 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.60 โดยสาเหตุที่เกษตรกรเลี้ยงกระต่ายส่วนใหญ่ร้อยละ 73.50 มีเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิโครงการหลวงแนะนำให้เลี้ยง รองลงมาคือเพื่อนชักชวนให้เลี้ยง และเกษตรกรมีความสนใจเลี้ยงเอง (ร้อยละ 14.70 และ 11.80 ตามลำดับ) โดยในส่วนของข้อมูลข่าวสารในการเลี้ยงกระต่ายนั้น เกษตรกรได้รับข้อมูลความรู้จากเจ้าหน้าที่มูลนิธิโครงการหลวงร้อยละ 64.70 รองลงมาได้รับข้อมูลจากเพื่อนบ้าน หนังสือพิมพ์หรือวารสาร และจากวิทยุหรือโทรทัศน์ (ร้อยละ 23.50, 8.80 และ 2.90 ตามลำดับ) แรงงานส่วนใหญ่ในการเลี้ยงกระต่ายมาจากแรงงานในครอบครัว (ร้อยละ 73.50) รองลงมามีการจ้างแรงงานในการเลี้ยง (ร้อยละ 26.50) สำหรับแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงกระต่าย ส่วนใหญ่เป็นทุนส่วนตัวของเกษตรกรเอง (ร้อยละ 82.40) และเป็นเงินทุนจากการกู้ยืมร้อยละ 17.60 นอกจากนี้ ทางมูลนิธิโครงการหลวงยังได้มีการช่วยเหลือเกษตรกรโดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบและให้คำแนะนำดูแลเกี่ยวกับการเลี้ยงกระต่ายอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 17 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกระต่าย		
- ต่ำกว่า 1 ปี	13	38.20
- 1 – 2 ปี	6	17.60
- 2 – 3 ปี	8	23.50
- มากกว่า 3 ปี	7	20.60
สาเหตุที่เลี้ยง		
- เพื่อนชักชวน	5	14.70
- เจ้าหน้าที่โครงการหลวงแนะนำ	25	73.50
- สนใจเลี้ยงเอง	4	11.80
การรับข้อมูลข่าวสารในการเลี้ยง		
- วิทยุ/โทรทัศน์	1	2.90
- หนังสือพิมพ์/วารสาร	3	8.80
- เจ้าหน้าที่โครงการหลวง	22	64.70
- เพื่อนบ้าน	8	23.50
แหล่งเงินทุน		
- ทุนส่วนตัว	28	82.40
- กู้ยืม	6	17.60
แรงงานในการเลี้ยง		
- แรงงานในครอบครัว	25	73.50
- แรงงานจ้าง	9	26.50

วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกรในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง ส่วนใหญ่เกษตรกรสนใจที่จะเลี้ยงกระต่ายเพื่อขุนขายเป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัว เนื่องจากกระต่ายเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย สามารถกินพืชผักได้หลากหลายชนิด ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงไม่นานมาก และใช้เงินทุนไม่มากในการเลี้ยง โดยจำนวนกระต่ายที่เกษตรกรเลี้ยงมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเกษตรกรแต่ละครัวเรือน โดยจากการสำรวจกลุ่มเกษตรกรพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 35.3 เลี้ยงกระต่ายจำนวน 21 – 40 ตัว รองลงมาร้อยละ 20.60 เลี้ยงกระต่ายต่ำกว่า 20 ตัว ร้อยละ 17.60 เลี้ยงกระต่าย 41 – 60 ตัว ร้อยละ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

11.80 เลี้ยงกระต่ายมากกว่า 100 ตัวขึ้นไป ร้อยละ 8.80 เลี้ยงกระต่าย 61 – 80 ตัว และร้อยละ 5.90 เลี้ยงกระต่าย 81 – 100 ตัว เกษตรกรมีจำนวนกระต่ายขุนน้อยกว่า 20, 21 – 40, 41 – 60, 61 – 80 และมากกว่า 80 ตัว คิดเป็นร้อยละ 29.40, 41.20, 14.70, 2.90 และ 11.80 ตามลำดับ สำหรับพ่อพันธุ์ เกษตรกรเลี้ยงพ่อพันธุ์น้อยกว่า 2, 3 – 5, 6 – 8 และมากกว่า 8 ตัวขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70.60, 20.60, 5.90 และ2.90 ตามลำดับ ในขณะที่เกษตรกรทำการเลี้ยงแม่พันธุ์จำนวนน้อยกว่า 10, 11 – 20, 21 – 30, 41 – 50 และมากกว่า 50 ตัวขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 67.60, 14.70, 5.90, 5.90 และ 5.90 ตามลำดับ (ตาราง 18)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 18 จำนวนกระต่ายทั้งหมดของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระต่ายในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
จำนวนกระต่ายทั้งหมด		
- ต่ำกว่า 20 ตัว	7	20.60
- 21 – 40 ตัว	12	35.30
- 41 – 60 ตัว	6	17.60
- 61 – 80 ตัว	3	8.80
- 81 – 100 ตัว	2	5.90
- มากกว่า 100 ตัวขึ้นไป	4	11.80
จำนวนกระต่ายขุน		
- น้อยกว่า 20 ตัว	10	29.40
- 21 – 40 ตัว	14	41.20
- 41 – 60 ตัว	5	14.70
- 61 – 80 ตัว	1	2.90
- มากกว่า 80 ตัว	4	11.80
จำนวนพ่อพันธุ์		
- ต่ำกว่า 2 ตัว	24	70.60
- 3 – 5 ตัว	7	20.60
- 6 – 8 ตัว	2	5.90
- มากกว่า 8 ตัว	1	2.90
จำนวนแม่พันธุ์		
- ต่ำกว่า 10 ตัว	23	67.60
- 11 – 20 ตัว	5	14.70
- 21 – 30 ตัว	2	5.90
- 31 – 40 ตัว	-	-
- 41 – 50 ตัว	2	5.90
- มากกว่า 50 ตัว	2	5.90

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากผลการสำรวจการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่กระต่ายมีอัตราการผสมติด 81 – 90 เปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ 41.20) รองลงมามีอัตราการผสมติด 71 – 80, 91 – 100 และน้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ 29.40, 23.50 และ 5.90 ตามลำดับ) โดยร้อยละ 44.10 มีจำนวนลูกที่เกิดต่อครอก 7 – 8 ตัว รองลงมาร้อยละ 20.60 มีจำนวนลูกที่เกิดต่อครอก 9 – 10ตัว ร้อยละ 14.70 มีจำนวนลูกที่เกิดต่อครอกน้อยกว่า 6 ตัว ร้อยละ 11.80 มีจำนวนลูกที่เกิดต่อครอก 11 – 12 ตัว และร้อยละ 8.80 มีจำนวนลูกที่เกิดต่อครอกมากกว่า 12 ตัวขึ้นไป ส่วนใหญ่แล้วร้อยละ 52.90 จะมีจำนวนลูกหลังหย่านม 7 – 8 ตัว รองลงมาร้อยละ 23.50 มีจำนวนลูกหลังหย่านม 9 – 10 ตัว ร้อยละ 14.70 มีจำนวนลูกหลังหย่านมน้อยกว่า 6 ตัว และร้อยละ 8.80 มีจำนวนลูกหลังหย่านม 11 – 12 ตัว ดังตาราง 19

ตาราง 19 สมรรถภาพการผลิตลูกกระต่ายของพ่อและแม่พันธุ์กระต่าย

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
อัตราการผสมติด		
- ต่ำกว่า 70 เปอร์เซ็นต์	2	5.90
- 71 – 80 เปอร์เซ็นต์	10	29.40
- 81 – 90 เปอร์เซ็นต์	14	41.20
- 91 – 100 เปอร์เซ็นต์	8	23.50
จำนวนลูกที่เกิดต่อครอก		
- ต่ำกว่า 6 ตัว	5	14.70
- 7 – 8 ตัว	15	44.10
- 9 – 10 ตัว	7	20.60
- 11 – 12 ตัว	4	11.80
- มากกว่า 12 ตัวขึ้นไป	3	8.80
จำนวนลูกหลังหย่านม		
- ต่ำกว่า 6 ตัว	5	14.70
- 7 – 8 ตัว	18	52.90
- 9 – 10 ตัว	8	23.50
- 11 – 12 ตัว	3	8.80

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากผลการสำรวจพบว่า พันธุ์ของพ่อพันธุ์กระต่ายที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงส่วนใหญ่ คือพันธุ์ Checkered Giant รองลงมาคือพันธุ์ Checkered Giant ผสมกับพันธุ์พื้นเมือง New Zealand White และพันธุ์ Zika – Z (ร้อยละ 55.90, 17.60, 14.70 และ 11.80 ตามลำดับ) สำหรับพันธุ์ของแม่พันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่เลี้ยงกระต่ายพันธุ์ New Zealand White รองลงมาคือพันธุ์พื้นเมืองผสมกับพันธุ์ New Zealand White, Zika –Z, Californian White พื้นเมืองผสมกับพันธุ์ Zika – Z และพันธุ์พื้นเมืองผสมกับพันธุ์ Californian White (ร้อยละ 35.30, 23.50, 14.70, 11.80, 8.80 และ 5.90 ตามลำดับ) ดังตาราง 20

ตาราง 20 พันธุ์ของพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์กระต่าย

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
พันธุ์ของพ่อพันธุ์		
- New Zealand White	5	14.70
- Checkered Giant	19	55.90
- Zika – Z	4	11.80
- Checkered Giant ผสมพันธุ์พื้นเมือง	6	17.60
พันธุ์ของแม่พันธุ์		
- New Zealand White	12	35.30
- Californian White	4	11.80
- Zika – Z	5	14.70
- New Zealand Whiteผสมพันธุ์พื้นเมือง	8	23.50
- Zika – Z ผสมพันธุ์พื้นเมือง	3	8.80
- Californian ผสมพันธุ์พื้นเมือง	2	5.90

อาหารหยาบสำหรับกระต่ายที่เกษตรกรนำมาให้นั้น โดยส่วนใหญ่ได้มาจากหญ้าพื้นเมืองหรือหญ้าที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติทั่วไปในพื้นที่ของเกษตรกร เศษผักชนิดต่าง ๆ ซึ่งถูกคัดทิ้งจากมูลนิธิโครงการหลวง เช่น เศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ ผักคะน้า ผักกาด ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีใบตองไมยราพยักษ์ ใบถั่วลิสงและต้นข้าวโพดฝักอ่อนหรือเปลือกข้าวโพดสับอีกด้วย โดยปริมาณการให้ในแต่ละวันนั้นก็มีความแตกต่างกันไปแล้วแต่อายุและน้ำหนักของกระต่าย เฉลี่ยประมาณตัวละ 400 – 800 กรัมต่อวัน สำหรับอาหารเสริมหรืออาหารข้นสำหรับกระต่าย ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีผู้ผลิตอาหารเม็ดทางการค้าเพื่อเลี้ยงขุนหรือเลี้ยงพ่อ – แม่พันธุ์สำหรับกระต่าย ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จึงใช้อาหารสุกรรุ่น – สุกรขุนเป็นอาหารข้นสำหรับกระต่าย แต่เกษตรกรบางรายที่ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นด้วย เช่นโคนมหรือกระบือ มีการนำอาหารข้นสำหรับโคนมและกระบือมาให้เป็นอาหารข้นสำหรับกระต่ายแทน ปริมาณการให้นั้นแตกต่างกัน โดยกระต่ายพ่อ – แม่พันธุ์ได้รับอาหารข้นในปริมาณ 30 – 60 กรัมต่อตัวต่อวัน ส่วนกระต่ายขุนนั้นได้รับในปริมาณ 50 – 150 กรัมต่อตัวต่อวัน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกระต่ายเป็นอาชีพรอง ดังนั้นระยะเวลาในการมาให้อาหารกระต่ายเป็นช่วงเช้าก่อนไปประกอบอาชีพหลักและตอนเย็น ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่มากในการให้อาหารและน้ำสำหรับกระต่าย

ลักษณะและรูปแบบการเลี้ยงกระต่าย จากผลการสำรวจเกษตรกรพบว่า รูปแบบการเลี้ยงจะแตกต่างกันไป โดยกระต่ายพ่อและแม่พันธุ์นั้นถูกเลี้ยงในกรงเดี่ยว ส่วนกระต่ายขุนมักเลี้ยงรวมกัน ลักษณะและขนาดของกรงกระต่ายมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปริมาณการเลี้ยง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วกรงกระต่ายทำจากไม้ หรือไม้และลวดตาข่าย ซึ่งเป็นกรงยกพื้น ด้านล่างเป็นพื้นซีเมนต์หรือพื้นดิน นอกจากนี้ยังมีคอกเลี้ยงรวมซึ่งเป็นพื้นซีเมนต์แล้วโรยทับด้วยแกลบอีกด้วย หลังคาส่วนใหญ่มุงด้วยหญ้าคา ใบตองตึง หรือกระเบื้อง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.60 ไม่มีการทำทะเบียนหรือการจดบันทึกข้อมูลฟาร์ม มีเพียงร้อยละ 32.40 เท่านั้นที่ได้มีการจดบันทึก

สำหรับการเลี้ยงกระต่ายเพื่อขุนขาย พบว่า เกษตรกรใช้ระยะเวลาเลี้ยงขุน 2 เดือน 3 – 4, 5 – 6 และ 6 – 7 เดือน คิดเป็นร้อยละ 11.80, 64.70, 5.90 และ 17.60 ตามลำดับ (ตาราง 21)

ตาราง 21 ระยะเวลาในการเลี้ยงขุน

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
ระยะเวลาในการเลี้ยงขุน		
- 2 เดือน	4	11.80
- 3 – 4 เดือน	22	64.70
- 5 – 6 เดือน	2	5.90
- 6 – 7 เดือน	5	17.60

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องโรคระบาดที่เกิดขึ้นในฟาร์มเลี้ยงกระต่ายพบว่า กระต่ายไม่เป็นโรค เป็นโรคเรื้อน โรคท้องร่วง – ท้องเสีย โรคข้อขาบวม โรคเรื้อนร่วมกับท้องร่วง – ท้องเสียและโรคเรื้อนร่วมกับโรคข้อขาบวม คิดเป็นร้อยละ 14.70, 32.40, 14.70, 5.90, 26.50 และ 5.90 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีการถ่ายพยาธิให้กระต่ายเพียงร้อยละ 5.90 เท่านั้น นอกจากนั้นร้อยละ 94.10 ไม่ได้ทำการถ่ายพยาธิ ดังตาราง 22

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 22 โรคระบาดที่พบในฟาร์ม

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
โรคระบาด		
- ไม่เป็นโรค	5	14.70
- โรคเรื้อน	11	32.40
- โรคท้องร่วง – ท้องเสีย	5	14.70
- โรคข้อขาบวม	2	5.90
- โรคเรื้อนและท้องร่วง – ท้องเสีย	9	26.50
- โรคเรื้อนและโรคข้อขาบวม	2	5.90
การถ่ายพยาธิ		
- ทำการถ่ายพยาธิ	2	5.90
- ไม่ได้ทำการถ่ายพยาธิ	32	94.10

4.1.3 ข้อมูลด้านการตลาดและการจำหน่ายกระต่าย

เกษตรกรทำการจำหน่ายกระต่ายขุนเมื่อมีน้ำหนัก 2 - 2.5 กิโลกรัมขึ้นไป โดยกระต่ายเหล่านี้มีอายุประมาณ 5 – 7 เดือนขึ้นไป ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.60 ส่งขายให้กับมูลนิธิโครงการหลวงเพียงอย่างเดียวและร้อยละ 32.40 ส่งขายให้มูลนิธิโครงการหลวงและขายเอง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 52.10 จำหน่ายกระต่ายมีชีวิต รองลงมาร้อยละ 11.80 จำหน่ายกระต่ายมีชีวิต กระต่ายชำแหละและ ลูกกระต่าย ร้อยละ 8.80 จำหน่ายลูกกระต่าย กระต่ายมีชีวิตและกระต่ายชำแหละ และกระต่ายมีชีวิตและลูกกระต่าย ร้อยละ 5.9 จำหน่ายกระต่ายมีชีวิต กระต่ายชำแหละและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อกระต่าย และร้อยละ 2.90 จำหน่ายกระต่ายชำแหละเพียงอย่างเดียว (ตาราง 23) ในเรื่องราคาในการจำหน่ายพบว่า ถ้าเกษตรกรส่งขายให้มูลนิธิโครงการหลวง ทางมูลนิธิรับซื้อในราคา 80 บาทต่อกิโลกรัม (กระต่ายมีชีวิต) แต่ถ้าทำการชำแหละแล้วราคาอยู่ที่ประมาณ 100 – 150 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับลูกกระต่ายขายราคา 30 – 60 บาทต่อตัว สำหรับแผนการผลิตกระต่ายในอนาคตพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจะเลี้ยงเท่าที่มีอยู่ไม่เพิ่มปริมาณการเลี้ยง และอาจมีการคัดออกเพื่อลดต้นทุนในการเลี้ยง แต่เกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยงกระต่ายเนื่องจากตลาดมีความต้องการน้อยลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 23 ข้อมูลด้านการจำหน่ายและลักษณะกระต่ายที่จำหน่าย

ข้อมูล	จำนวน (n = 34)	ร้อยละ (100)
การจำหน่ายกระต่าย		
- ส่งให้มูลนิธิโครงการหลวง	23	67.60
- ส่งให้มูลนิธิโครงการหลวงและขายเอง	11	32.40
ลักษณะกระต่ายที่จำหน่าย		
- กระต่ายมีชีวิต	18	52.10
- กระต่ายชำแหละ	1	2.90
- ลูกกระต่าย	3	8.80
- กระต่ายมีชีวิตและชำแหละ	3	8.80
- กระต่ายมีชีวิตและลูกกระต่าย	3	8.80
- กระต่ายมีชีวิต ชำแหละและลูกกระต่าย	4	11.80
- กระต่ายมีชีวิต ชำแหละและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อกระต่าย	2	5.90

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.1.4 ข้อมูลด้านสภาพปัญหาในการเลี้ยงกระต่ายของเกษตรกร

4.1.4.1 เกษตรกรประสบปัญหากระต่ายเป็นโรคเรื้อน เนื่องจากกระต่ายที่เลี้ยงขุนส่วนใหญ่ถูกเลี้ยงให้อยู่รวมกัน ทำให้โรคระบาดได้ง่าย และลูกกระต่ายที่ติดโรคมาจากแม่กระต่ายที่ไม่ได้ทำการรักษา จึงทำให้เกิดโรคระบาดขึ้น

4.1.4.2 ในช่วงฤดูฝนที่สภาพอากาศค่อนข้างชื้น ส่งผลให้ลูกกระต่ายตายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่สามารถทนต่อสภาพอากาศที่ค่อนข้างชื้นและเย็นได้ นอกจากนี้กระต่ายเกิดอาการท้องร่วง – ท้องเสีย เนื่องจากหญ้าหรือพืชอาหารสัตว์มีความชื้นสูงมาก ส่งผลให้เกิดการเสียสมดุลของจุลินทรีย์ในลำไส้ของลูกกระต่ายเล็กและกระต่ายรุ่น

4.1.4.3 ลูกกระต่ายเล็กมีปัญหาเรื่องขาติดกับพื้นกรงที่เป็นตะแกรงลวด ซึ่งตะแกรงอาจมีขนาดห่างเกินไปทำให้ขาของลูกกระต่ายหลุดลงไปได้ อาจเป็นผลทำให้พิการหรือตายได้

4.1.4.4 ปัญหาด้านการตลาด โดยในปัจจุบันทางมูลนิธิโครงการหลวงมีการลดปริมาณการรับซื้อกระต่ายลงเนื่องจากปริมาณการบริโภคเนื้อกระต่ายลดลง ทำให้เกษตรกรไม่มีตลาดรองรับในการจำหน่ายกระต่าย

4.1.4.5 เนื่องจากทางมูลนิโครงการหลวงได้มีการลดปริมาณการรับซื้อกระต่าย ส่งผลให้เกษตรกรที่เลี้ยงกระต่ายขุนต้องรับภาระในการซื้ออาหารข้นมาเลี้ยงกระต่ายเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรจึงเกิดภาวะการขาดทุนมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2 การใช้เศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบและการใช้อาหารเม็ดทางการค้า, Protein block I, II และข้าวเปลือกเป็นอาหารข้นสำหรับกระต่าย

4.2.1 องค์ประกอบทางเคมีของอาหารทดลอง

4.2.1.1 องค์ประกอบทางเคมีของอาหารหยาบ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของเศษกะหล่ำปลี (CB) เศษผักกาดหอมห่อ (Let) และ หญ้าเนเปียร์ (Na) ในห้องปฏิบัติการ (ตาราง 24) พบว่า องค์ประกอบทางเคมีของเศษกะหล่ำปลี ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 9.22 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) ไขมัน (EE) เยื่อใยที่ละลายในด่าง (NDF) และเยื่อใยที่ละลายในกรด (ADF) เท่ากับ 89.22, 22.08, 23.87,10.78, 36.45, 4.28, 24.91 และ 13.22 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ องค์ประกอบทางเคมีของเศษผักกาดหอมห่อ ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 5.06 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) ไขมัน (EE) เยื่อใยที่ละลายในด่าง (NDF) และเยื่อใยที่ละลายในกรด (ADF) เท่ากับ 85.41, 25.19, 20.19, 36.99, 14.59, 6.40, 29.13 และ 15.37 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ องค์ประกอบทางเคมีของหญ้าเนเปียร์ ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 16.12 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) ไขมัน (EE) เยื่อใยที่ละลายในด่าง (NDF) และเยื่อใยที่ละลายในกรด (ADF) เท่ากับ 85.01, 11.07, 28.95, 48.73, 14.99, 4.02, 77.86 และ 45.86 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พลังงานรวม (Gross Energy; GE) ของเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ และหญ้าเนเปียร์เท่ากับ 14.76, 13.69 และ 5.23 MJ/kgDM ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 24 องค์ประกอบทางเคมีของอาหารหยาบ

Chemical composition (%)	Foliages		
	CB [1]	Let [2]	Na [3]
DM	9.22	5.06	16.12
OM	89.22	85.41	85.01
CP	22.08	25.19	11.07
CF	23.87	20.19	28.95
NFE	36.45	36.99	48.73
Ash	10.78	14.59	14.99
EE	4.28	6.40	4.02
NDF	24.91	29.13	77.86
ADF	13.22	15.37	45.86
GE, MJ/kgDM	14.76	13.69	15.23

CB[1] = เศษกะหล่ำปลี Let[2] = เศษผักกาดหอมห่อ Na[3] = หญ้าเนเปียร์ และ GE = Gross Energy

4.2.1.2 องค์ประกอบทางเคมีของอาหารเสริม จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของอาหารเม็ดทางการค้า (Conc.) ข้าวเปลือก (PR) โปรตีนก้อนสูตร I (PBI) และ โปรตีนก้อนสูตร II (PBII)ในห้องปฏิบัติการ (ตาราง 25) พบว่า องค์ประกอบทางเคมีของอาหารเม็ดทางการค้า ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 88.63 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) และไขมัน (EE)เท่ากับ 90.52, 17.60, 4.79, 64.46, 9.48 และ3.27 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ องค์ประกอบทางเคมีของข้าวเปลือกประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 86.64 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) ไขมัน (EE) เยื่อใยที่ละลายในด่าง (NDF) และเยื่อใย ที่ละลายในกรด (ADF) เท่ากับ 95.00, 7.86, 10.06, 73.97, 5.00, 3.11, 73.95 และ 45.58 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ องค์ประกอบทางเคมีของ PBI ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 83.03 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) และไขมัน (EE) เท่ากับ 75.36, 18.38, 3.79, 44.41, 24.64 และ8.78 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ พบว่า องค์ประกอบทางเคมีของ PBII ประกอบด้วยวัตถุแห้ง (DM) เท่ากับ 82.96 เปอร์เซ็นต์ อินทรีย์วัตถุ (OM) โปรตีนหยาบ (CP) เยื่อใยหยาบ (CF) ไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (NFE) เถ้า (Ash) และไขมัน (EE)เท่ากับ 75.94, 16.31, 6.74, 43.32, 24.06

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

และ9.57เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ โดยที่พลังงานหยาบของอาหารเม็ดทางการค้า ข้าวเปลือก โปรตีนก้อนสูตร I และ II มีค่าเท่ากับ 15.58, 14.48, 14.27 และ 14.11 MJ/kgDM ตามลำดับ

ตาราง 25 องค์ประกอบทางเคมีของอาหารเสริม

Chemical composition (%)	Feed supplement			
	Conc.[1]	PR[2]	PBI[3]	PBII[4]
DM	88.63	86.64	83.03	82.96
OM	90.52	95.00	75.36	75.94
CP	17.60	7.86	18.38	16.31
CF	4.79	10.06	3.79	6.74
NFE	64.46	73.97	44.41	43.32
Ash	9.48	5.00	24.64	24.06
EE	3.47	3.11	8.78	9.57
NDF	-	73.95	-	-
ADF	-	45.58	-	-
GE, MJ/kgDM	15.58	14.48	14.27	14.11

Conc.[1] = อาหารเม็ดทางการค้า PR[2] = ข้าวเปลือก PB I[3] = โปรตีนก้อนสูตร I PB II[4] = โปรตีนก้อนสูตร II และ GE = Gross Energy

4.2.2 ปริมาณการกินได้

จากผลการทดลอง (ตาราง26) พบว่า กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี (CB) เศษผักกาดหอมห่อ (Let) และ หญ้าเนเปียร์ (Na) เป็นอาหารหยาบมีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดต่อวันดังนี้ 68.07 ± 12.55, 55.59 ± 4.55 และ 46.10 ± 13.01 กรัม ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการกินอาหารทั้งหมดของกระต่ายทั้ง 3 กลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี ผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบ มีปริมาณการกินอาหารหยาบทั้งหมดต่อวันดังนี้ 28.74 ± 3.21, 21.32 ±2.16 และ 15.01 ± 0.94 กรัม ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการกินอาหารหยาบทั้งหมดของกระต่ายทั้ง 3 กลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีปริมาณการกินอาหารเสริมทั้งหมดต่อวันดังนี้ 39.33 ± 9.43, 34.27 ± 3.32 และ 31.09 ± 12.48 กรัม ตามลำดับ โดยกระต่ายที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีเป็นอาหารหยาบมีปริมาณการกินอาหารเสริมมากที่สุดและ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แตกต่างกับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบ (P>0.05) โดยกระต่ายที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีเป็นอาหารหยาบ มีปริมาณการกินอาหารหยาบ ปริมาณการกินอาหารทั้งหมดและปริมาณการกินอาหารเสริมมากที่สุด

กระต่ายกลุ่มที่ได้รับอาหารข้น (Conc.) โปรตีนก้อนสูตร I (PBI) โปรตีนก้อนสูตร II (PBII) และข้าวเปลือก (PR) มีปริมาณการกินอาหารหยาบทั้งหมดต่อวันดังนี้ 20.96 ± 5.56, 21.75 ± 9.14, 23.34 ± 7.38 และ 20.70 ± 6.12 กรัม ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) กระต่ายกลุ่มที่ได้รับอาหารข้น (Conc.) โปรตีนก้อนสูตร I (PBI) โปรตีนก้อนสูตร II (PBII) และข้าวเปลือก (PR) มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดต่อวันดังนี้ 50.78 ± 12.85, 63.08 ± 14.38, 65.52 ± 10.72 และ 46.97 ± 12.15 กรัม ตามลำดับ และ มีปริมาณการกินอาหารเสริมดังนี้ 29.81 ± 7.39, 41.33 ± 6.87, 42.18 ± 3.98 และ 26.27 ± 6.57 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc. และ PR มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดและมีปริมาณการกินอาหารเสริมต่ำกว่ากลุ่ม PB I และ PBII อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

ปริมาณการกินอาหารทั้งหมดต่อวันของกระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและอาหารข้น (CB + Conc.), เศษกะหล่ำปลีและโปรตีนก้อนสูตร I (CB + PBI), เศษกะหล่ำปลีและโปรตีนก้อนสูตร II (CB + PBII), เศษกะหล่ำปลีและข้าวเปลือก (CB + PR), เศษผักกาดหอมห่อและอาหารข้น (Let + Conc.), เศษผักกาดหอมห่อและโปรตีนก้อนสูตร I (Let + PBI), เศษผักกาดหอมห่อและโปรตีนก้อนสูตร II (Let + PBII) เศษผักกาดหอมห่อและข้าวเปลือก (Let + PR), หญ้าเนเปียร์และอาหารข้น (Na + Conc.), หญ้าเนเปียร์และโปรตีนก้อนสูตร I (Na + PBI), หญ้าเนเปียร์และโปรตีนก้อนสูตร II (Na + PBII), และหญ้าเนเปียร์และข้าวเปลือก (Na + PR) มีดังนี้ 62.22 ± 1.06, 79.37 ± 14.39, 77.51 ± 1.87, 53.19 ± 2.87, 53.24 ± 0.70, 52.15 ± 9.57, 62.22 ± 3.23, 54.74 ± 3.62, 36.87 ± 11.18, 57.72 ± 6.08, 56.84 ± 6.28 และ 32.97 ± 9.90 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม CB + Conc. มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างกับกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PBI มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างกับกระต่ายกลุ่ม CB + PR, Let + Conc., Let +PBI, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม CB + PBII มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PR, Na + Conc., และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม Let + PBII มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างกับกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม Let + PR มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) และ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กระต่ายกลุ่ม Na + PBI และ Na + PBII มีปริมาณการกินอาหารทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

กระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR มีปริมาณการกินอาหารหยาบต่อวันดังนี้ คือ 26.44 ± 0.98, 32.10 ± 5.36, 30.84 ± 0.17, 25.58 ± 1.72, 21.13 ± 1.44, 18.34 ± 2.29, 23.12 ± 1.67, 22.69 ± 0.98, 15.32 ± 5.83, 14.81 ± 0.68, 16.08 ± 1.68 และ 13.84 ± 5.00 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม CB + Conc. มีปริมาณการกินอาหารหยาบแตกต่างจากกลุ่ม Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PBI มีปริมาณการกินอาหารหยาบแตกต่างจากกลุ่ม Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ(P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PBII มีปริมาณการกินอาหารหยาบแตกต่างจากกลุ่ม Let + Conc., Let + PBI, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII, และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PR มีปริมาณการกินอาหารหยาบแตกต่างจาก Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม Let + PBII และ Let + PR มีปริมาณการกินอาหารหยาบแตกต่างจากกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.05)

กระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR มีปริมาณการกินอาหารข้นต่อวันดังนี้คือ 35.78 ± 1.81, 47.27 ± 9.11, 46.67 ± 1.78, 27.61 ± 2.66, 32.11 ± 1.52, 33.81 ± 7.31, 39.10 ± 4.10, 32.06 ± 4.29, 21.55 ± 5.67, 42.91 ± 5.67, 40.77 ± 5.25 และ 19.13 ± 6.34 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม CB + Conc. มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม CB + PBI มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม CB + PR, Let + Conc., Let + PR, Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม CB + PBII มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจากกลุ่ม CB + PR, Let + PR, Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PR มีปริมาณการกินอาหารเสริมแตกต่างจาก Na + PBI อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม Let + PBII มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม Na + Conc. มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจาก Na + PBI และ Na + PBII อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม Na + PBI มีปริมาณการกินอาหารข้นแตกต่างจากกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 26 แสดงปริมาณการกินได้ของกระต่ายทดลอง (กรัม)

	Fol Int/day	Conc. Int/day	TT Int/day
Foliages (F)			
CB	28.74 ± 3.21^{a}	39.33 ± 9.43^{a}	68.07 ± 12.55^{a}
Let	21.32 ± 2.16^{b}	34.27 ± 3.32^{ab}	55.59 ± 4.55^{b}
Na	15.01 ± 0.94^{c}	31.09 ± 12.48^{b}	46.10 ± 13.01^{c}
Feed Sup (C)			
Conc	20.96 ± 5.56^{ns}	29.81 ± 7.39^{a}	50.78 ± 12.85^{a}
PB I	21.75 ± 9.14^{ns}	41.33 ± 6.87^{b}	63.08 ± 14.38^{b}
PB II	23.34 ± 7.38^{ns}	42.18 ± 3.98^{b}	65.52 ± 10.72^{b}
PR	20.70 ± 6.12^{ns}	26.27 ± 6.57^{a}	46.97 ± 12.15^{a}
Foliages * Feedsup.			
CB Conc	26.44 ± 0.98^{ac}	35.78 ± 1.81^{ab}	62.22 ± 1.06^{ab}
CB PB I	32.10 ± 5.36^{a}	47.27 ± 9.11^{a}	79.37 ± 14.39^{a}
CB PB II	30.84 ± 0.17^{ad}	46.67 ± 1.78^{acd}	77.51 ± 1.87^{ad}
CB PR	25.58 ± 1.72^{ae}	27.61 ± 2.66^{bef}	53.19 ± 2.87^{bec}
Let Conc	21.13 ± 1.44^{cef}	32.11 ± 1.52^{bceg}	53.24 ± 0.70^{bfc}
Let PB I	18.34 ± 2.29^{ceg}	33.81 ± 7.31^{aefgh}	52.15 ± 9.57^{bgc}
Let PB II	23.12± 1.67^{cdeh}	39.10 ± 4.10^{afgi}	62.22 ± 3.23^{aefgh}
Let PR	22.69 ± 0.98^{cdei}	32.06 ± 4.29^{bdehij}	54.74 ± 3.62^{bhi}
Na Conc	15.32 ± 5.83^{bfghij}	21.55 ± 5.67^{beh}	36.87 ± 11.18^{cij}
Na PB I	14.81 ± 0.68^{bfghi}	42.91 ± 5.67^{agj}	57.72 ± 6.08^{bdhj}
Na PB II	16.08 ± 1.68^{bfghi}	40.77 ± 5.25^{afgj}	56.84 ± 6.28^{bdhj}
Na PR	13.84 ± 5.00^{bfgj}	19.13 ± 6.34^{e}	32.97 ± 9.90^{c}

^{ns} ไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

$^{a\,b\,c}$ อักษรที่แตกต่างกันในแนวตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.3 อัตราการเจริญเติบโต

จากผลการทดลอง (ตาราง27) พบว่าน้ำหนักเริ่มต้นของกระต่ายทุกกลุ่มทดลองไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) และน้ำหนักสุดท้ายของกระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีเศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีดังนี้ 2,446.00 ± 178.70, 2,493.00 ± 4.19 และ 2,086.00 ± 150.10 กรัม ตามลำดับ ซึ่งกระต่ายกลุ่มที่ได้รับหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีน้ำหนักสุดท้ายน้อยกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01)

ผลการทดลองพบว่าน้ำหนักเริ่มต้นของกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ อาหารเม็ดทางการค้า (Conc), โปรตีนก้อนสูตร I (PBI), โปรตีนก้อนสูตร II (PB II) และข้าวเปลือก (PR) เป็นอาหารข้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) และน้ำหนักสุดท้ายของกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc., PBI, PB II และ PR เป็นอาหารเสริมมีดังนี้ 2,361.00 ± 297.50, 2,381.00 ± 220.10, 2,427.00 ± 133.20 และ 2,197.00 ± 282.00 กรัมตามลำดับ โดยกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PR เป็นอาหารข้นมีน้ำหนักสุดท้ายน้อยกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc., PBI และ PB II เป็นอาหารข้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) และ กระต่ายกลุ่มที่ได้รับConc., PBI และ PB II เป็นอาหารข้นมีน้ำหนักสุดท้ายไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

กระต่ายทุกกลุ่ม มีน้ำหนักเริ่มต้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) และน้ำหนักสุดท้ายของกระต่ายกลุ่มCB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR มีดังนี้ 2,567.00 ± 75.72, 2,523.00 ± 205.30, 2,513.00 ± 68.07, 2,180.00 ± 43.59, 2,497.00 ± 50.33, 2,493.00 ± 51.32, 2,493.00 ± 70.95, 2,487.00 ± 15.28, 2,020.00 ± 36.06, 2,127.00 ± 196.30, 2,273.00 ± 115.00 และ 1,923.00 ± 249.90 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่ากระต่ายกลุ่ม CB + Conc. มีน้ำหนักสุดท้ายมากที่สุด และมากกว่ากระต่ายกลุ่ม CB + PR, Na + Conc., Na + PBII และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (P<0.01) กระต่ายกลุ่ม CB + PBI และ CB + PBII มีน้ำหนักตัวมากกว่า กระต่ายกลุ่ม Na + Conc., Na + PBI และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05) กระต่ายกลุ่ม Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII และ Let + PR มีน้ำหนักสุดท้ายมากกว่ากระต่ายกลุ่ม Na + Conc., Na + PBI และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดดังนี้ 1,743.00 ± 169.00, 1,799.00 ± 53.08 และ 1,373.00 ± 143.30 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบมีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05) สำหรับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับหญ้าเนเปียร์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เป็นอาหารหยาบมีน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นน้อยกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$)

กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบ มี FCR ดังนี้ 4.14 ± 0.77, 3.25 ± 0.36 และ 3.50 ± 0.70 ตามลำดับ โดยกระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบมี FCR ดีที่สุด และพบว่า กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมี FCR ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) สำหรับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีเป็นอาหารหยาบมี FCR สูงกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

กระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อและหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันดังนี้ 16.61 ± 1.61, 17.13 ± 0.51 และ 13.08 ± 1.37 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) สำหรับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับหญ้าเนเปียร์เป็นอาหารหยาบมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันน้อยกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อเป็นอาหารหยาบอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$)

กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc., PBI, PB II และ PR เป็นอาหารเสริมมีน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดดังนี้ 1,668.00 ± 316.70, 1,659.00 ± 195.30, 1,716.00 ± 191.20 และ 1,511.00 ± 285.70 กรัม ตามลำดับ พบว่า กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PBII เป็นอาหารเสริมมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุดและไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) กับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc. และ PBI เป็นอาหารข้น แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PR เป็นอาหารข้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc., PBI, PB II และ PR เป็นอาหารข้นมี FCR ดังนี้ 3.18 ± 0.28, 4.09 ± 1.12, 4.02 ± 0.27 และ 3.22 ± 0.38 ตามลำดับ พบว่า กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc. เป็นอาหารข้นมี FCR ต่ำที่สุด ซึ่ง กระต่ายที่ได้รับ Conc. และ PR เป็นอาหารข้น มี FCR ต่ำกว่ากระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PBI และ PBII อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc., PBI, PB II และ PR เป็นอาหารข้นมีอัตราการเจริญเติบโต ต่อวันดังนี้ 15.88 ± 3.02, 15.80 ± 1.86, 16.34 ± 1.82 และ 14.39 ± 2.72 กรัมต่อวัน ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PBII เป็นอาหารข้นมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันมากที่สุดและไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) กับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ Conc. และ PBI เป็นอาหารข้น แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกระต่ายกลุ่มที่ได้รับ PR เป็นอาหารข้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดของกระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

มีดังนี้ 1,876.67 ± 133.17, 1,646.67 ± 255.41, 1,893 ± 92.92, 1,553.33 ± 61.10, 1,823.33 ± 15.28, 1,860.00 ± 127.67, 1,740.00 ± 88.88, 1,773.33 ± 37.86, 1,303.33 ± 70.95, 1,470 ± 240.21, 1,513.33 ± 193.99 และ 1,206.67 ± 265.77 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBII, Let + Conc. และ Let + PBI มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กระต่ายกลุ่ม Let + PR มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) และกระต่ายกลุ่ม Let + PR มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) FCR ของกระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR มีดังนี้ 3.50 ± 0.31, 5.16 ± 1.39, 4.31 ± 0.29, 3.6 ± 0.14, 3.07 ± 0.02, 2.93 ± 0.39, 3.76 ± 0.16, 3.24 ± 0.18, 2.96 ± 0.88, 4.19 ± 0.75, 3.99 ± 0.71 และ 2.83 ± 0.28 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม Let + Conc., Let + PBI, Let + PR, Na + Conc. และ Na + PR มี FCR ต่ำกว่ากระต่ายกลุ่ม CB + PBI อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBI, CB + PBII, CB + PR, Let + Conc., Let + PBI, Let + PBII, Let + PR, Na + Conc., Na + PBI, Na + PBII และ Na + PR มีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันดังนี้ 17.87 ± 1.27, 15.68 ± 2.43, 18.03 ± 0.88, 14.79 ± 0.58, 17.37 ± 0.15, 17.71 ± 1.22, 16.57 ± 0.85, 16.89 ± 0.36, 12.41 ± 0.68, 14.00 ± 2.29, 14.41 ± 1.85 และ 11.49 ± 2.53 กรัม ตามลำดับ ซึ่งพบว่า กระต่ายกลุ่ม CB + Conc., CB + PBII, Let + Conc. และ Let + PBI มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) กระต่ายกลุ่ม Let + PR มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + PR อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) และกระต่ายกลุ่ม Let + PR มีน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทั้งหมดแตกต่างจากกระต่ายกลุ่ม Na + Conc. และ Na + PR อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) ดังตาราง 27

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 27 น้ำหนักเริ่มต้นและน้ำหนักสุดท้ายของกระต่ายทดลอง (กรัม)

	Final Weight	WG
Foliages (F)		
CB	2,445.83 ± 178.73 [a]	1,742.50 ± 169.04 [a]
Let	2,492.50 ± 4.19 [a]	1,799.17 ± 53.08 [a]
Na	2,085.83 ± 150.07 [b]	1,373.33 ± 143.32 [b]
Feed Sup (C)		
Conc	2,361.11 ± 297.48 [a]	1,667.78 ± 316.74 [ab]
PB I	2,381.11 ± 220.87 [a]	1,658.89 ± 195.29 [ab]
PB II	2,426.67 ± 133.17 [a]	1,715.56 ± 191.18 [a]
PR	2,196.67 ± 282.04 [b]	1,511.11 ± 285.68 [b]
Foliages * Feedsup.		
CB + Conc	2,566.67 ± 75.72 [a]	1,876.67 ± 133.17 [a]
CB + PB I	2,523.33 ± 205.26 [ac]	1,646.67 ± 255.41 [abc]
CB + PB II	2,513.33 ± 68.07 [ad]	1,893.33 ± 92.92 [a]
CB + PR	2,180.00 ± 43.59 [bcde]	1,553.33 ± 61.10 [abc]
Let + Conc	2,496.67 ± 50.33 [ae]	1,823.33 ± 15.28 [a]
Let + PB I	2,493.33 ± 51.32 [ae]	1,860.00 ± 127.67 [a]
Let + PB II	2,493.33 ± 70.95 [ae]	1,740.00 ± 88.88 [ab]
Let + PR	2,486.67 ± 15.28 [ae]	1,773.33 ± 37.86 [a]
Na + Conc	2,020.00 ± 36.06 [bf]	1,303.33 ± 70.95 [bd]
Na + PB I	2,126.67 ± 196.30 [bg]	1,470.00 ± 240.21 [ad]
Na + PB II	2,273.33 ± 115.04 [aefgh]	1,513.33 ± 193.99 [ad]
Na + PR	1,923.33 ± 249.87 [bh]	1,206.67 ± 265.77 [cd]

[ns] ไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

[a b c] อักษรที่แตกต่างกันในแนวตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 28 อัตราการเจริญเติบโตของกระต่ายทดลอง (ต่อ)

	FCR	ADG
Foliages (F)		
CB	4.14 ± 0.77 [a]	16.60 ± 1.61 [a]
Let	3.25 ± 0.36 [b]	17.13 ± 0.51 [a]
Na	3.50 ± 0.70 [b]	13.08 ± 1.36 [b]
Feed Sup (C)		
Conc	3.18 ± 0.28 [a]	15.88 ± 3.02 [ab]
PB I	4.10 ± 1.12 [b]	15.80 ± 1.86 [ab]
PB II	4.02 ± 0.28 [b]	16.34 ± 1.82 [a]
PR	3.22 ± 0.38 [a]	14.39 ± 2.72 [b]
Foliages * Feedsup.		
CB + Conc	3.50 ± 0.31 [ab]	17.87 ± 1.27 [a]
CB + PB I	5.16 ± 1.39 [a]	15.68 ± 2.43 [abc]
CB + PB II	4.31 ± 0.29 [ac]	18.03 ± 0.88 [a]
CB + PR	3.60 ± 0.14 [ac]	14.79 ± 0.58 [abc]
Let + Conc	3.07 ± 0.02 [bc]	17.37 ± 0.15 [a]
Let + PB I	2.93 ± 0.39 [bc]	17.71 ± 1.22 [a]
Let + PB II	3.76 ± 0.16 [ac]	16.57 ± 0.85 [ab]
Let + PR	3.24 ± 0.18 [bc]	16.89 ± 0.36 [a]
Na + Conc	2.96 ± 0.88 [bc]	12.41 ± 0.68 [bd]
Na + PB I	4.19 ± 0.75 [ac]	14.00 ± 2.29 [ad]
Na + PB II	3.99 ± 0.71 [ac]	14.41 ± 1.85 [ad]
Na + PR	2.83 ± 0.28 [bc]	11.49 ± 2.53 [cd]

[ns] ไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

[a b c] อักษรที่แตกต่างกันในแนวตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.2.4 สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ หญ้าเนเปียร์ อาหารเม็ดทางการค้าและข้าวเปลือก

จากผลการศึกษา พบว่า สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของวัตถุแห้ง (Dry matter digestibility coefficient; DDM) ของผักกาดหอมห่อมีค่ามากที่สุด (86.54 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษกะหล่ำปลี ข้าวเปลือก อาหารเม็ดทางการค้าและหญ้าเนเปียร์ (83.66, 78.49, 68.84 และ 49.75 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่งเศษผักกาดหอมห่อ เศษกะหล่ำปลีและข้าวเปลือกมี DDM มากกว่าอาหารเม็ดทางการค้าและหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) และ DDM ของอาหารเม็ดทางการค้าแตกต่างจากหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของอินทรียวัตถุ (Organic matter digestibility coefficient; DOM) ของเศษกะหล่ำปลีมีค่ามากที่สุด (86.61 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ ข้าวเปลือก อาหารเม็ดทางการค้า และ หญ้าเนเปียร์ (86.19, 75.59, 67.53 และ 44.50 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่ง DOM ของเศษกะหล่ำปลีและ เศษผักกาดหอมห่อไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) แต่มีค่ามากกว่าหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของโปรตีนหยาบ (Crude protein digestibility coefficient; DCP) พบว่า เศษผักกาดหอมห่อมี DCP มากที่สุด (88.80 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษกะหล่ำปลี อาหารเม็ดทางการค้า ข้าวเปลือกและหญ้าเนเปียร์ (84.81, 71.83, 70.19 และ 63.90 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่งเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อมี DCP มากกว่าอาหารเม็ดทางการค้า ข้าวเปลือกและหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของเยื่อใย (Crude fiber digestibility coefficient; DCF) พบว่า เศษกะหล่ำปลีมี DCF มากที่สุด (77.08 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ อาหารเม็ดทางการค้า หญ้าเนเปียร์และข้าวเปลือก (74.99, 35.33, 30.48 และ 25.20 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่ง DCF ของเศษกะหล่ำปลีและเศษผักกาดหอมห่อมีค่ามากกว่าอาหารเม็ดทางการค้า หญ้าเนเปียร์และข้าวเปลือกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของไนโตรเจนฟรีเอกซ์แทรก (Nitrogen free extract digestibility coefficient; DNFE) ของเศษผักกาดหอมห่อมีค่ามากที่สุด (93.75 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษกะหล่ำปลี ข้าวเปลือก อาหารเม็ดทางการค้า และ หญ้าเนเปียร์ (91.57, 89.97, 83.95 และ 54.32 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่ง DNFE ของเศษผักกาดหอมห่อไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับ เศษกะหล่ำปลีและ ข้าวเปลือก ($P>0.05$) แต่มีความแตกต่างกับ อาหารเม็ดทางการค้าและหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของไขมัน (Ether extract digestibility coefficient; DEE) พบว่า ข้าวเปลือกมี DEE มากที่สุด (77.60 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ เศษกะหล่ำปลี อาหารเม็ดทางการค้า และหญ้าเนเปียร์ (76.98, 63.34, 55.13 และ 36.88 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่งข้าวเปลือกมี DEE ไม่แตกต่างจากเศษผักกาดหอมห่อ ($P>0.05$) แต่แตกต่างจากเศษกะหล่ำปลี อาหารเม็ดทางการค้า และ หญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($P<0.05$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของเยื่อใยที่ละลายในด่าง (Neutral detergent fiber digestibility coefficient;

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

DNDF) พบว่า ข้าวเปลือกมี DNDF มากที่สุด (78.46 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ เศษกะหล่ำปลี และหญ้าเนเปียร์ (72.37, 61.77 และ 49.85 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) ซึ่ง DNDF ของข้าวเปลือกมีค่ามากกว่าเศษกะหล่ำปลีและ หญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของเยื่อใยที่ละลายในกรด (Acid detergent fiber digestibility coefficient; DADF) พบว่า ข้าวเปลือกมี DADF มากที่สุด (77.97 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ เศษกะหล่ำปลี และหญ้าเนเปียร์ (71.10, 53.19 และ 46.93 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ) ซึ่ง DADF ของข้าวเปลือกและเศษผักกาดหอมห่อมีค่ามากกว่าเศษกะหล่ำปลีและหญ้าเนเปียร์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$) สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของเถ้า (Ash digestibility coefficient; DAsh) พบว่า เศษผักกาดหอมห่อมี DAsh มากที่สุด (87.39 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษกะหล่ำปลี หญ้าเนเปียร์ ข้าวเปลือก และอาหารเม็ดทางการค้า (78.01, 59.12, 26.45 และ 24.63 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ) ซึ่ง DAsh ของเศษผักกาดหอมห่อมีค่ามากกว่าอาหารเม็ดทางการค้าและข้าวเปลือกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$)

ยอดโภชนะรวมย่อยได้ (Total digestibility nutrient; TDN) ของอาหารทดลอง พบว่า เศษกะหล่ำปลีมี TDN มากที่สุด (81.99 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ เศษผักกาดหอมห่อ ข้าวเปลือก อาหารเม็ดทางการค้า และ หญ้าเนเปียร์ (81.11, 80.80, 73.77 และ 38.47 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ) ซึ่ง TDN ของเศษกะหล่ำปลี เศษผักกาดหอมห่อ และข้าวเปลือกไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) แต่มีความแตกต่างกับหญ้าเนปียร์ และ อาหารเม็ดทางการค้าอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P<0.01$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 29 สัมประสิทธิ์การย่อยได้ของอาหารทดลอง (เปอร์เซ็นต์)

	CB	Let	Na	Conc.	PR
DDM	83.66 ± 3.65 [a]	86.54 ± 3.55 [a]	49.75 ± 10.54 [c]	68.84 ± 6.22 [b]	78.49 ± 6.19 [a]
DOM	86.61 ± 2.14 [a]	86.19 ± 0.87 [ad]	44.50 ± 1.71 [c]	67.53 ± 2.89 [b]	75.59 ± 3.16 [bd]
DCP	84.81 ± 3.39 [a]	88.80 ± 2.96 [a]	63.90 ± 7.57 [b]	71.83 ± 5.63 [b]	70.19 ± 8.58 [b]
DCF	77.08 ± 5.12 [a]	74.99 ± 6.60 [a]	30.48 ± 14.58 [b]	35.33 ± 3.53 [b]	25.20 ± 13.18 [b]
DNFE	91.57 ± 1.61 [a]	93.75 ± 0.40 [a]	54.32 ± 0.92 [b]	83.95 ± 1.56 [c]	89.97 ± 1.42 [a]
DEE	63.34 ± 8.19 [ac]	76.98 ± 6.07 [c]	36.88 ± 13.24 [b]	55.13 ± 8.96 [a]	77.60 ± 6.45 [c]
DNDF	61.77 ± 8.54 [ac]	72.37 ± 7.29 [ab]	49.85 ± 10.52 [c]	-	78.46 ± 6.20 [b]
DADF	53.19 ± 10.46 [a]	71.10 ± 7.63 [b]	46.93 ± 11.13 [a]	-	77.97 ± 6.34 [b]
DAsh	78.01 ± 4.91 [ac]	87.39 ± 3.33 [a]	59.12 ± 8.58 [c]	24.63 ± 15.06 [b]	26.45 ± 19.12 [b]
TDN (%)	81.99 ± 0.53 [a]	81.11 ± 0.98 [a]	38.47 ± 0.90 [b]	73.77 ± 1.20 [c]	80.80 ± 1.18 [a]

[ns] ไม่แตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

[a b c] อักษรที่แตกต่างกันในแนวนอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved